

V nedeljo dne 19. marca se bo ob 9. uri vršilo v Ptuj na Kvedrovem trgu

OKRAJNO PREDVOLIVNO ZBOROVANJE

Govorila bosta ministar za znanost in kulturo pri vladi LRS in poslanski kandidat tov. dr. Jože Potrč ter predsednik Oblastnega ljudskega odbora Maribor tov. Simonič Franc

Okrajni odbor Osobodilne fronte, Ptuj

Naše ljudstvo si je zasluži, da ga vodijo najboljši sinovi jugoslovanskih narodov

Tov. Dušan Kveder generallajtnant JA in član Glavnega odbora OF Slovenije, je kandidat v volivnem okraju Ptuj-levi breg.

Na številnih sestankih so dejali volivci: »Zelimo, da pride naš kandidat na naše zborovanje!« Odrzgal se je za nekaj dni

Generallajtnant JA tov. Dušan Kveder

od svoje visoke vojaške odgovornosti in prišel med volivce. Mnogi so ga videli in slišali. Te prilike pa niso imeli vsi volivci. Poznajo ga in vendar radi vedno znova slišijo o njem pripovedovati, kako se je boril za pravice delovnega ljudstva.

Leta 1933 je bil sprejet v Partijo. Z največjo požrtvovalnostjo je kot profesionalni revolucionar izvrševal vse partijske naloge. Izključen iz gimnazije, večkratno zapiranje v Ptuj in obsodba pred ljubljanskim sodiščem na pol leta ječe ga ni niti za kratek čas odrgala od revolucionarnega dela med množico. Takoj po povratku na svobodo je nadaljeval v Ljubljani z delom kot član pokrajinskega sekretariata SKOJ-a za Slovenijo in kot glavni urednik mladinskega časopisa »Mlada pota« use do leta 1936, ko je moral zaradi preganjanja pobežniti v inozemstvo. V Franciji je nadaljeval z delom med jugoslovanskimi izseljenci pri organizaciji sindikatov in štrajkov. Kot urednik »Glasa izseljencev« je mnogo pripomogel k tesnejši povezavi jugoslovanskih v Franciji. Od 1937 leta je bil kot prostovoljec v Španiji stalno na fronti kot partijski funkcionar in politikomisar

v činu kapetana. Dvakrat je bil ranjen. Francoska reakcija ga je po porazu španske republikanske vojske dala aretirati februarja 1939 skupno z drugimi prostovoljci in internirati v taborišče, kjer so ostali nad 2 in pol leti. Kot član laborskega komiteta KP je deloval na ideološko političnem izobraževanju internirancev do časa, ko so ga nemški okupatorji skupno z ostalimi interniranci odpeljali iz Francije v taborišče v bližino Berlina. Od tam je tov. Dušan Kveder pobežnil avgusta 1941 v Jugoslavijo, se takoj vključil v NOB ter se tolkel z različnimi okupatorskimi formacijami na Štajerskem, Dolenjskem, Gorenjskem in Primorskem kot politikomisar bataljona, odreda, grupe odredov in korpusa, nato kot načelnik Glavnega štaba Slovenije, za tem kot pomočnik načelnika Vrhovnega štaba Jugoslavije, pozneje kot komandant Glavnega štaba Slovenije. Ob osvoboditvi je bil komandant Trsta. V vojni je dosegel čin generalmajorja in leta 1947 čin generallajtnanta. V NOB je bil dvakrat ranjen.

Dvojno odlikovanje v Španiji, Partizanska zvezda I. in II. reda, orden zaslug za narod I. reda, orden bratstva in edinosti I. reda ter 2 ordena za hrabrost so

Kandidat tov. Dušan Kveder in namestnik tov. Kovačič v Ptuj, po razgovoru s sekretarjema OK KPS in okr. odbora OF

odlikovanja, ki jih nosi tov. Dušan Kveder, ki zavzema sedaj visok položaj v JA.

Dne 26. marca t. l. bodo volivci iz ptujskega okraja dokazali z udeležbo na volitvah, da so za politiko vlade FLRJ in linijo CK KPJ s tov. Titom na čelu ter da so za to, da zavzemajo v Zvezni skupščini FLRJ poslanska mesta takih sinov naših narodov, ki so pripravljeni, prenašati vse težave ter prevzeti odgovornost tudi za nadaljnje pravilno vodstvo pri graditvi socializma v FLRJ

Okr. volivna komisija Ptuj

Kandidat tov. dr. Jože Potrč med volivci iz Haloz

Na predvolivnem zborovanju v osnovni šoli v Podlehniku se je zbrala v nedeljo, 12. marca t. l., nad 200 mlajših in odraslih mož in žena ter mladincev predvolivne vskeže.

Tega zborovanja se je udeležil tudi kandidat za volivni okraj Ptuj desni breg tov. dr. Jože Potrč.

V poljudnem daljšem govoru je kandidat tov. dr. Jože Potrč volivcem nazorno prikazal vse okoliščine o graditvi socializma v naši državi, ki vežejo nase z vsemi napani in težavami, uspehi in napakami tudi življenje in delo delovnih ljudi iz Haloz. Vsa dejstva iz kandidatskega govora so bila zanimiva najmlajšim in odraslim udeležencem zborovanja. Razumeli so, zakaj je odnos našega državnega in partijskega vodstva napram našemu ljudstvu drugačen kot v drugih demokratičnih državah. Večina volivcev je razumela, zakaj imamo ob lastnih rudnih bogastvih pogoje za zgraditev lastne

težke industrije in zakaj nočemo ostati zaostala država. Večini kmečkih ljudi je jasno, zakaj skrbijo pošteni kmetje in posestniki za preskrbo delavcev v industriji, obratih in ustanovah in zakaj se poedinici upirajo vsakemu delu za družbeno gospodarstvo. Nešteto je mater in očetov, ki so doumeli, zakaj je pravilno dati svoje otroke v šole in zakaj je napaka, da nekateri otroci kljub svoji volji zaradi nerazumevanja staršev ne morejo v šole. Večini ljudi iz Haloz je jasno, zakaj je v tem delu okraja vedno prevladovala revščina in zakaj je moralo vedno nešteto očetov in sinov z doma, da družinam doma ni bilo treba trpeti hudega pomanjkanja. Danes so prilike v Halozah le delno drugačne. Kdor se ni vključil v delo na Strnišču ali drugje, na državno posestvo v Podlehniku ali v vinogradniško zadrugo v Dravinjskem vrhu, je pri malem nerodovitnem posestvu pri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Govor maršala Tita na predvolivnem zborovanju v Drvaru

Ljudem, ki jim stvari še niso jasne, je treba tudi po stokrat pojasnjevati, za kaj gre, da bodo vsi razumeli našo stvarnost

V nedeljo, 12. marca je maršal Tito govoril na predvolivnem zborovanju v Drvaru — glavnem mestu Bosanske Krajine. Zborovanje je otvoril sekretar Oblastnega komiteja Partije za banjalučko oblast Rudi Kolak, nato pa je imel tovariš Tito naslednji govor:

Tovariši in tovarišice! Dovolite, da najprej izročim tople pozdrave tako vam, ki ste tu navzoči, kakor tudi vsemu ljudstvu Bosanske Krajine. Zelo sem srečen, da sem lahko po nekaj letih, odkar smo se tu borili za svobodo naše države, prišel v ta kraj, ki je pokazal med narodnoosvobodilno borbo svojo visoko zavest in dal neprecenljive žrtve za našo novo socialistično Juglavijo.

Moram vam reči, da sem želel kandidirati prav v vašem okraju, v Drvaru. Drvar sodi — čeprav je v naši državi mnogo mest in vasi, v katerih je plamenela ljudska vstaja — med tiste majhne številne kraje, ki so bili od prvih dni vstaje 1. 1941 do konca vojne žarišče ljudske vstaje. Drvar je bilo majhno mesto, ki je čvrsto nosilo plamenico revolucionarnega osvobodilnega gibanja Ju slavijo.

Pred vojno je maloiko v svetu vedel za Drvar. In ne le v svetu, marveč tudi v Jugoslaviji. Menili so, da je to neki od ostalega sveta odrezan kraj, za katerega se nihče ne briga. Danes pa je Drvar znan ne le široko po naši državi, marveč tudi široko po svetu. Saj so se v njem, njegovi okolici in Bosanski Krajini, razvijale junaške borbe. Tu je ljudstvo pokazalo, kaj zmore, če se zaveda svoje dolžnosti, če se zaveda, da je osvoboditev samo v njegovih lastnih rokah.

Moja izdajstvu oblastnikov stare Jugoslavije in vseh tistih, ki so bili dolžni napraviti vse za obrambo naše države, je naše ljudstvo po vsej državi, pa tudi v Drvaru, ostalo samo, osamljeno in gorlorko — ter bilo podvrženo vsem močim preganjanjem in iztrebljevanjem. Tudi v Drvaru kot v drugih krajih so

jemno borbo proti sovražniku, čeprav je ta borba naš, državi pokazala, da smo mi napravili relativno več kot kateri koli drug narod na svetu, vendar hočejo danes vse to zanikati in govoriti, da brez njih — nas ne bi bilo. Pred nekaj leti, tovariši, so popolnoma drugače govorili. Nekoč so govorili, da so narodni Jugoslavije edini v Evropi, znotraj tako imenovanega fašističnega novega reda. Ki datejo vse od sebe za splošno stvar zavestnikov in ki so resnični in edini pravi zavezniki narodov, ki so se borili proti nemškim in drugim fašističnim tol-pam. Takrat, so tako govorili. Govorili so, da je to, da so narodni majhne države znotraj neke fašistične države imeli toliko smelosti, da so se uprli proti največjemu sovražniku — fašističnemu osvajačju — zanje i moralna podpora i velika pomoč. Takrat so pravilno govorili, danes pa ne govorijo prav, tovariši (Tako je! Dolgotrajno poskanje.) Tako je to zadevo in ni drugače.

Toda oni danes ne zanikujejo samo tega, ne glede na te velike žrtve, marveč še več. V vsakodnevnem njihovem pisarjenju, pripovedovanju in brljanju po radiu lahko slišimo različne aerensnice in neumnosti. Na primer, danes, že pišejo in govorijo v moskovskem radiu in v svojih časopisih, da so za nas že med vojno ustvarili pogoje za industrializacijo naše države, da so nas med vojno gospodarsko podpirali. Kje ste videli to gospodarsko pomoč, tovariši? (Vzkliki: »Lažje!«) To kar ti govorijo, ni resnica, tovariši in tovarišice, toda vendarle govorijo, kaj pa to dokazuje? To dokazuje, da hočejo prav tako, kot so hoteli reducirati na ničlo našo veliko osvobodilno borbo, kot da je ni niti bilo, danes reducirati na ničlo našo nadčloveško borbo za zgraditev socializma, pa rečejo, da so nam vse to, kar imamo, oni dali in ustvarili. Vse to ni res, vse to je laž — in sramota je, da se danes kdo upa tako govoriti. (Enodušno odobravanje, poskanje in vzklikanje Partiji in Titu.)

Komu pa to pripovedujejo in komu je to potrebno, tovariši in tovarišice? Seveda nam tega ne morejo dokazati, saj vemo, kdo daje danes svoj prispevek, kdo danes gradi socializem in čigavo pomoč imamo: pomoč imamo v svojih lastnih notranjih silah, naših narodih, naših zavednih ljudeh, ki so se vsi kot eni moč oprli delati ter se čim bolj potrudili da bi našo državo dvignili iz zaostalosti, v kateri je. Toda vendar vam bom navedel, čeprav so številke in takih zborovanjih dolgočasne, nekaj primerov, iz katerih boste videli, kako je v resnici s to zadevo.

Moskovski radio je povedal 24. februarja — to vam bom prebral dobesedno — da so »jugoslovanski trockiistični upravljavci« dvignili hrup pri bližnjih takih imenovanih skupščinskih volitvah. Zanje so torej naše volitve trn v očesu. Moti jih to, da bo naše ljudstvo na teh volitvah svobodno izreklo svojo besedo — ali je za napredno socialistično Jugoslavijo ali za odvisno državo. Naše ljudstvo bo povedalo, da je za neodvisno socialistično Jugoslavijo. (Odobravanje.) Dalje pravijo, da »beograjski voditelji ne skoparijo z obljubami«. Slišite, tovariši in tovarišice, danes imamo voditelje v vseh krajih naše države in poglavitni voditelj je naše ljudstvo. Ako je kdo za nič, ga bo odstranilo ljudstvo, ako pa je dober, ga bo povzdignilo ljudstvo, ne pa kak posameznik ali skupina ljudi. Mi nismo nič drugega kot predstavnik ljudstva, ki izpolnjujejo tisto, kar naše ljudstvo želi. (Močno odobravanje in vzklikanje.) Bodimo logični. Tisti trenutek, ko bi mi, ki smo po volji ljudstva na svojih mestih, napravili nekaj, kar bi bilo proti temu ljudstvu, lahko vsakdo na svetu verjame, da bi morali zginiti z mesta, na katerem smo. To ljudstvo, ki je zmoglo ne le strmoglaviti prejšnji režim ter vse korenito spremeniti, temveč tudi okupatorja izgnati iz svoje države, to ljudstvo je sposobno tudi vsakega človeka in vsako skupino ljudi pognati z mesta, na katerem so, ako ne bi delali pravilno, ako bi delali proti njegovi volji. (Odobravanje.) Tako je s to zadevo in ni drugače. A tista trditve, da tukaj vlada nekaka klika, ni nič drugega kot obrekovanje našega ljudstva. S tem bi radi dokazali, da naše ljudstvo ne zna misliti s svojo glavo. Pa še kako zna naše ljudstvo misliti s svojo glavo, saj je tisti trenutek, ko so hoteli položiti pest na našo deželo, naše ljudstvo kot en moč reklo »ne« in dalo prav nam, ki se nismo strinjali s tako njihovo politiko. (Tako je! Močno pos-

kanje in vzklikanje CK KPJ in tovariši Titu.)

Glejte, kaj dalje pravijo: »Znano je, da je sovjetska država že med vojno izkazovala jugoslovanskim narodom veliko pomoč pri obnovi in razvoju gospodarstva ter utrjevanju njene politične in gospodarske neodvisnosti.« (Smeh.) Kje pa je ta pomoč? Kje so te tovarne, kje so poslopja, ki so jih oni zgradili? Ni jih. To pomeni — lažje! Dobesedno sem vam prebral, kaj govorijo. Ali je to častno zanje? Ni. Dalje pravijo: »Pomoč Sovjetske zveze je ustvarila realne možnosti za spremenitev Jugoslavije iz zaostale agrarne v napredno in v gospodarskem pogledu razvito državo z lastno industrijo in visoko donosnim kmetijstvom.« Torej oni čitajo tisto, kar mi pravimo, da hočemo, ter si polagajo naježik, da oni to delajo. To so naše besede, ki so jih oni uporabili, da bi dokazali nekaj, česar nikdar ni bilo, nekaj, o čemer so oni popolnoma drugače mislili. (Odobravanje.)

Dalje pravijo: »Sovjetska zveza je že konec 1944. leta poslala v Jugoslavijo 50.000 ton žita, po vojni pa je storila vse ukrepe, da bi izkazala Jugoslaviji pomoč pri obnovi in razvoju narodnega gospodarstva.« Ne bom govoril o tem, odkod je to žito, saj to ni potrebno. Toda sramota je, da nekdo stalno očita, če je dal kako pomoč med vojno. Pa tudi z Zapada smo dobili še več, vendar tega stalno ne spominjajo. Nismo dobili milijone in je nismo od nikogar zahtevali. Če smo kaj dobili, tedaj smo tudi zaslužili, da to dobimo.

in dalje pravijo: »Na temelju trgovinskih pogodb, ki so bile sklenjene z Jugoslavijo v aprilu 1945, v juniju 1946, v juliju 1947, je Sovjetska zveza dobavila Jugoslaviji od leta 1945 do 1948 za 541,6 milijona rubljev blaga. Nato je ZSSR na prošnjo jugoslovanske vlade dala kredit v znesku 795 milijonov rubljev.« — Poglejmo, kako je s tem kreditom. Res je, da smo imeli s Sovjetsko zvezo i trgovinske i investicijske pogodbe. Kakšna je zadeva s trgovinskimi pogodbami? Celotna naša izmenjava blaga po trgovinski pogodbi je bila taka: od njih smo dobili rafiniranih derivatov, benzina in drugega 386.063 ton, barvnega materiala 57.265 ton, papirja in celuloze 69 tisoč 500 ton, bombaža 35.803 tone, kemičnih izdelkov 29.900 ton, koka in antracita 300.143 ton ter za 5435 dolarjev raznega gumija in gumijastih surovin. V dolarjih znaša vse skupaj 75.367.000. To so glavni predmeti, ki se plačujejo v dolarjih, razen teh pa je bilo še nekaj druge drobnarije. Koliko pa smo mi njim izvozili? Od 1945. do 1949. leta smo izvozili v Sovjetsko zvezo 51.259 ton svinca, to je dragoceno blago in ga lahko prodaj za dolarje, kjer koli bočena na svetu. Bakra smo izvozili 13.691 ton, ostalih rud, mangana in drugih 298.407 ton konoplje 17.360 ton, tobaka 16.540 ton, vinskega destilata 8449 ton, špirita 19.006 ton, sladkorja 9992 ton, oljnega olja 1550 ton, cementa nad 70.000 ton, suhih sliv 14.230 ton. Vsega skupaj smo izpolnili pogodbo za okrog 84 milijonov dolarjev, kar pomeni, da smo mi njim na temelju trgovinske pogodbe več dali kot oni nam. Taka je zadeva s to pomočjo. Oni so pomagali nam, mi smo pa še bolj pomagali njim pri blagovni izmenjavi. Tu ni nobene druge pomoči, kot je običajna pomoč, ko se trguje s kapitalističnimi državami, s katerimi pra tako trgujemo na istem temelju: blago za denar, denar za blago. Nekje lahko celo ceneje kupimo. Taka je zadeva s to izmenjavo, s to pomočjo.

Oni govorijo tudi o tem, kaj so nam dale tak imenovane ljudske demokracije — Češkoslovaška in druge, ničesar pa ne povedo o tem, da so nam Madžari ostali dolžni za več kot 55 milijonov dolarjev reparacij in da so nam vrh tega zadržali še 1200 milijonov din, ki smo jih vnaprej dali za blago, ki nam ga nato niso hoteli poslati. Niti o tem nič ne govorijo, kaj nam bi morali Poljaki dobaviti, pa niso, čeprav je nekaj bilo plačanega. Nič ne govorijo o tem, kaj so oni napravili v Avstriji, to je, da sovjetske vojaške oblasti niso dovolile dobavljanja turbin za naše hidrocentrale, ki bi jih že morali odposlati in za katere smo že plačali 700.000 dolarjev. O tem ne govorijo.

Kakšna je nadalje zadeva s temi tako imenovanimi krediti? Tudi te številke vam bom navedel. Le-te utegnemo biti na zborovanju dolgočasne, toda vedeti moramo zanje. Meseca junija 1946. leta smo sklenili sporazum, katerega obseg je znašal 9 milijonov dolarjev, odplačila pa so bila določena za dobo petih let s 3% obrestmi kot

(Nadaljevanje z 2. strani)

Govor maršala Tita v Drvaru

(Nadaljevanje s 1. strani)

povsod. Na temelju tega sporazuma smo uvozili za 8.168.000 dolarjev blaga. Prvo odplačilo je bilo izvršeno v letu 1948 v znesku 2.139.422 dolarjev. To svojo obveznost smo izpolnili. Drugi sporazum o oborožitvi in za vojaško-tehnične potrebe je bil sklenjen dne 30. junija 1947. leta. Po tem sporazumu se je vlada ZSSR obvezala, da bo v 1947. letu dobavila za 78 milijonov dolarjev orožja in vojaško-tehničnih potrebščin. Ta kredit je bil dan za dobo 10 let, odplačevati pa bi ga morali začeti lani. Lani smo odplačali 3 milijone 196.000 dolarjev z obrestmi. Kaj pa so oni napravili? O tem ne bom govoril, niti o kakovosti teh vojaških dobav, toda navedel bom nek njihov postopek še iz dobe pred pismi. Ze tedaj so torpedne čolne, ki so bili naročeni pri njih, zadržali na poti na Madžarskem ter jih odpeljali nazaj v Sovjetsko zvezo. To je bilo naročilo na temelju tega kredita. O tem ne bom govoril. To se vojaška vprašanja in to bomo mi z njimi razčistili. Tisto, kar smo dobili, bomo plačali, a tistega, kar so poslali nazaj, ne bomo. Glejte, taka je zadeva s to »bratsko« pomočjo, ki ni nič drugega kot navadna ironija.

Sporazum o dobavi industrijskih naprav, ki je bil sklenjen 25. julija 1947, določa kredit v znesku 135 milijonov dolarjev. To je največji kredit, na temelju katerega bi morali dobiti razne stroje, industrijske naprave itd. Od tega kredita smo prejeli vsega skupaj za 800.000 dolarjev materiala, oni pa pišejo, da so nam dali 135 milijonov dolarjev. V čem je tu stvar, tovariši? Z njimi smo se dogovorili, da nam bodo zgradili v Doboju industrijski kombinat, železarno, da nam bodo v Mostaru zgradili veliko tovarno aluminija, da nam bodo zgradili velike koksarne. To mnogo stane, a vse to je spadalo v te kredite. Zgraditev tovarne v Doboju je propadla, ker so dejali, da smo sovražni do strokovnjakov ter so jih poklicali domov. Dobili smo torej vsega skupaj za 800.000 dolarjev blaga in to jim bomo poštene vrnili z obrestmi, a 135 milijonov dolarjev je za nas padlo v vodo, ker nam jih niso dali in zato naj o tem ne govorim. Toda oni vendarle govorijo in, glejte, zato moramo mi danes govoriti in bomo govorili tako dolgo, dokler oni govorijo neresnico, dokler ne bodo umolkli. Ali je tako ali ne? (Tako je! Tako je! Dolgotrajno ploskanje.)

Tako je neki pisan načelkar, moskovski radio pa prenese, češ da nam je Sovjetska zveza dala skupno okrog 6000 železniških vagonov in lokomotiv. Kakšna je zadeva s temi nekoliko tisoči vagonov in 70 lokomotivami? Oni pravijo, da smo jih dobili 85, mi pa smo jih dobili samo 70. Toda odkod? Ko se je končala vojna, je bilo v naši državi in v drugih državah, v tistih, ki so bile satelitske in ki so se bojevale skupaj z Nemci proti nam in proti ZSSR, mnogo trofejnega materiala. Zahtevali smo, naj nam Sovjetska zveza odstopi ali, bolje rečeno, daruje 10.000 vagonov, ki so bili bodisi v satelitskih bodisi v naši državi. Menili smo, da zato, ker smo se bojevali, imamo tudi mi pravico do trofejev. Privolili so, da nam bodo dali iz Madžarske in drugih držav, ker je mnogo tisoč naših vagonov odšlo in izgini v Nemčiji, Madžarski, pa tudi v Poljski itd., mi pa smo ostali brez železniškega parka. Tedaj so nam obljubili, da nam bodo dali te vagonne in lokomotive brezplačno, da bomo tako tudi mi dobili del teh trofejev, ker smo se bojevali. Toda ko nismo bili več v prijateljskih odnosih, so nam za te vagonne in lokomotive zaračunali 6.046.500 dolarjev z odplačilom za dobo petih let. Torej tudi to ni pomoč, saj tudi te vagonne in lokomotive plačujemo. S tem da smo plačali obrok v znesku 1.038.888 dolarjev, smo do sedaj tudi to našo obveznost izpolnili. Tovariši, takšna je zadeva s to »bratsko pomočjo« in nič drugačna. Oni pa naj pišejo, kar hočejo, ne bo jim uspelo svetlo zakriti oči, kajti mi bomo vedno osvetljevali resnico tako, kakršna je. (Močno odobravanje in vzklikanje: »CK — Tito! Mi smo Titovi — Tito je naš!«)

Da ponovim vse še enkrat na kratko. Med nami in njimi je bila blagovna izmenjava takšna: po blagovni osnovi je bilo vsega skupaj dobavljeno Sovjetski zvezi za 114.804.000 dolarjev blaga, a za kritje neblagovnih plačil še za 2.150.000 dolarjev. Oni so nam dobavili za 120.440.000 dolarjev raznih stvari plus okrog 72 milijonov po vojaškem kreditu, ki je šele sedaj dospel v odplačilo in katerega bomo odplačevali. Tovariši, nič nam niso darovali. Celotna blagovna izmenjava oziroma plačilna bilanca znaša z njihove strani 202.440.000, a z naše strani 116.954.000 dolarjev skupaj z neblagovnimi plačili. Tisto, kar smo mi imeli kot plus v trgovinski bilanci, tisto, kar je bilo aktivno v tej bilanci, je šlo za neblagovna plačila, to je za naše predstavniki v ZSSR in za naše študente, ki so tjakaj odhajali na študije. Vedeti morate, da smo morali za naše študente, ki so se tam šolali na vsučilišču, in za tiste v drugih šolah, plačati po 7000 din mesečno, kar znaša stotine milijonov dinarjev. Plačali smo s blagom in moramo te plačati in plačali bomo. Takšna je zadeva s »bratsko pomočjo« Sovjetske zveze. Hvala jim tudi za to, vendar naj ne lažjejo o tistem, kar mi res. (Enodušno odobravanje in vzklikanje: »Partija — Tito! Heroj Titole!«)

Glejte, tovariši in tovarišice, čeprav imamo druge opravke in skrbi, moramo vedno zavratači neresnice, ki se širijo o vsem in vsakršen v zvezi s našo državo, čeprav mi v Jugoslaviji

Kandidat tov. dr. Jože Potrč med volivci

(Nadaljevanje s 1. strani)

silil svojo družino na nezavidno življenje. Kandidat tov. dr. Jože Potrč je navedel nešteto dejstev in primerov, ki kažejo na velik napredek v naši državi.

Vse, kar je dejal, je bilo zajeto iz resničnega življenja in ustvarjanja v naši državi. Volivci so večino stvari sprejeli brez ugovora, nejasnosti pa so si prihranili za diskusijo.

V diskusiji se je prva oglašila tov. Gabrovac Neža iz Zakla. Prepričana je, da pri bremenih niso dovolj upoštevane haloške terenske prilike, zato je predlagala, naj bi se pri obvezni oddaji živine in pri davkih to upoštevalo. Kritizirala je, da ni mogoče kupiti krampov in motik in drugega orodja ter potrebščin. Trdila je, da je morala leta 1948 oddati 1000 kg krompirja, lani pa nad 7000 kg. Predsednik KLO tov. Breznšek se je zavzel za pravilni način določanja hektarskega donosa. Dogažalo se je lani, da so določali nerealni ha-donos krompirja. Tov. Bišec Terezija iz Sedlaške se je zavzela za obliko in obutev ter posteljino šolobozvnihih otrok. Trdila je, da v Halozah spijo mnogi otroci na slami, ker ni mogoče dobiti posteljine. Vinski pridelek iz Haloz doprinaša državi veliko možnost nabave deviz, zato smatrajo v Halozah, da bi morale biti dane ljudem iz Haloz večje možnosti nabave ravnih potrebščin. Pernekova hči iz Sedlaške se je zanimala za pravice svojega slepega očeta, ki je leta 1922 v občinskem kamnolomu po nesreči oslepel. Posestnica Prejačeva je prikazala postopek odmere in izterjave davka v njenem slučaju. Zarubljenih stvari ni mogla več dobiti nazaj, četudi je z izposojenim denarjem takoj plačala svoj dolg. Smatra, da ni pravilno, če se privatnikom zarubljene stvari potem prodajo drugim privatnikom, namesto da bi jih kupile organizacije in ustanove kot n. pr. radio aparate, kolesa in druge predmete, ki se pri ruševju nizko cenijo. Dejanska vrednost zarubljenih predmetov predstavlja za privatnike kupce ob-

Volivci iz Cirkulana in okolice se bodo polnoštevilno udeležili volitev 26. marca t. l.

Na predvolivnem sestanku je v šoli v Cirkulanah v nedeljo, 12. marca t. l. govoril 120 navzočim volivcem kandidat tov. dr. Jože Potrč.

Skrumni in marljivo mlajši in odrasli moške in žene ter obvezniki predvojaške vzgoje so z zanimanjem poslušali plosnatskega kandidata govoriti o družbeno gospodarskih problemih, ki segajo več ali manj tudi v življenje vsake družine na haloških gričih in v dolinah.

Ljudje iz Haloz se zavedajo, kaj pomeni v težavah pomoč prijateljev in zavetnikov in kaj pomeni izkoriščanje v stiski. Posledice težav in klevet iz zghoda, predvsem s strani nekaterih voditeljev Sovjetske zveze, segajo na svoj načrtitudi v Haloz, predvsem pa vplivajo na to, da se še bolj uveljavlja stari pravor, da je treba zaupati predvsem v lastne sile, kakor je to tudi dejal tov. Tito. Teško delo na strmih vinogradniških pobočjih je borba za dragoceni vinski pridelek, ki nam omogoča nabavo deviz za nakup strojev v inoosmetstvu. Mnogi delavci iz Haloz doprinašajo tudi svoj delež za to, da bi v naši domovini odpravili sledove zaostlosti in si ustvarili težko industrijo. Zavedamo se, koliko naporov je že mimo nas in koliko jih je še pred nami. Po odpravi izkoriščevalskega razreda smo se lotili velikih nalog. Tovarne, elektrarne, šole in stanovanjske zgradbe rastejo na ozemlju naše domovine. Delavskemu razredu v produkciji se pridružuje vedno več kmečkih sinov in hčera. Podoželje izvršuje veliko nalogo preskrbe ljudstva. Vrh se borba za obdelavo vsakega kočka zemlje, za čim večji pridelek, za čim bolj intenzivno gospodarstvo. Sovražniki socializma pa se

vemo, kaj je resnica in kaj ni. To moramo storiti pred sunanim svetom, ker hočejo pred njim in pred svojimi narodi dokazati nekaj, kar ni resnično, da bi nas na ta način še bolj očrnili in »dokazali«, kakšno je ljudstvo v tej »gorostasni deželi«, kakor je dejal Manušk — da bi pokazali, kako ne-hvalceno je to ljudstvo, kateremu se oni baže z obema rokama dajali. Toda pri tem ne bodo uspeli, tovariši. Mi pa smo hvaležni samo tistemu, ki hoče iskreno sodelovati z nami, ki se noče vitiati v našo svobodo, v našo neodvisnost, ki zares hoče pomagati, pa če je za pomoč tudi vsajemnega značaja. Četudi bi se ta vsajemna izmenjava imenovala pomoč, jo bomo smatrali za tako, ne moremo pa imenovati bratsko pomoč nekaj doždevnega, to, kar nam nikoli niso dali. Tako stoji stvar. Zaradi tega moramo stokrat opominjati eno in isto. Nam te ne bo presedilo, mislim pa, da se bo tudi ljudstva v njihovi državi nekoč dokopale do tega, kaj je resnica in kaj ni. Toliko o tej pomoči. O tem sem govoril danes tu pred vami zato, ker menim, da nisem mogel najti poslušalcev, ki bi bili bolj poklicani, kot ti, ki sem jih našel v Drvaru, ki je tako krvavel in dal svoj delež v berbi. K vam se obračam, tovariši, in k ljudstva vse Bosanske Krajin. (Močno vzklikanje Titu, zvezni vladi, CK KPJ.)

Potem je tov. Tito govoril o gradnji industrije v Bosanski Krajini, ki bo dvignila življenjski nivo na višjo stopnjo, za katero pa bodo morali prebivalci prispevati delovne sile.

Nato je tovariš Tito nadaljeval z govorom sledeče: Glejte, za tole grel; danes se nahajamo v polnem zaletu graditve naše države. Napeti mo vse naše sile, bolj kot je mogoče in do skrajnosti na vseh straneh. Vem, da je težko tudi v lesni industriji, pri sečnji drv, ko mora kmet namesto na njivo v gozd, z vozom in volji voziti les, da ga bomo lahko prodali. Kaj hočemo, ko nam je potreb-

gattev. Tov. Skok Anton iz Sedlaške se je zanimal za blago, ki je na bone. Trdil je, da imajo kmetje več bonov kot je blaga. Mila že dalje časa ne dobijo. Tov. Hren Amalija iz Dežna je kritizirala samovoljni postopek ljudi iz ekonomije v Kozmincih, ki so vzeli s posestva pok. Kurež Roze brez privolitve dedičev krmu. Tov. Kovarič Kata iz Stanošine trpi krivico v tem, da je bilo z njihovega posestva vzetih že 1948. leta nad 100 m² lesa, plačila pa še dolej ni dobila. Medčasno pa se pri izterjavi davka ni upoštevalo, da ima tudi ona napram državi zahtevo. Doslej še ni prejela niti potrdila o odvzetem ozir. odkupljenem lesu. Kolar tov. Topolovec Vinko iz Podlehniha je predlagal, da bi vsi okrajni organi opravljali naloge na terenu le v navzočnosti krajevnih funkcionarjev KLO, ker je edino tako mogoče obravnavati ljudi pred krivicami in nepravilnostmi.

Na vsa vprašanja je dal kandidat tov. dr. Jože Potrč primerna načelna pojasnila, glede napak pa je prikazal razlike med velikimi krivicami režimov pred-aprilske Jugoslavije in današnjimi manjšimi napakami, ki jih večkrat hoto ali nehoti delajo organi ljudske oblasti. Največje krivice so bile odpravljene med borbo in po osvoboditvi, ko smo zrinili z gospodarskih položajev izkoriščevalske bankirje, veleposesnike, tovarnarje, veletrgovce in izdajalce, manjše napake pa sedaj sproti in posledno odpravljamo. Podčrtal je v zvezi z vsem nujnost večje aktivnosti OF pri reševanju vseh oblastnih akcij in ukrepov.

To zborovanje je dalo volivcem perspektivo za naše bodoče ustvarjanje in borbo za red in pravico v vseh naših življenjskih vprašanjih, kandidat tov. dr. Jože Potrč pa se je prepričal, da si ga ljudstvo iz Haloz res želi za poslanca v Zvezno skupščino, kjer bo še nadalje pomagal na čelu delavcev, kmetov in delovne inteligence voditi borbo za napredek in za industrializacijo naše domovine. LF.

čutijo razoroženi. Ljudstvu ne znajo povedati ničesar novega razen laži. Informburo si je izbral iz njihove vrste poedinca, ki so v dokaj kratkem času priznali naši ljudski oblasti, da so zašli na krivo pot. Bogostvo naše zemlje in visoka delovna morala naših ljudi ter doslednost v praksi marksizma-leninizma tvorijo osnovo naše bodočnosti.

Vse kar je govoril kandidat tov. dr. Potrč je našlo svoje mesto v zavesti ljudi iz Haloz. Vneto so ga poslušali ter si pripravili več stvari za diskusijo.

Srednji posestnik tov. Emeršič Anton iz Malega Oklica se je prvi javil k diskusiji. Spomnil je kandidata tov. dr. Potrča in domačine na čase, ko so delavci in kmetje širili med skromnim haloškim ljudstvom propagando za komunizem ter pomagali vršiti borbo proti izkoriščevalskim režimom stare Jugoslavije. Omenil je delež tega predela Haloz za osvoboditve izpod okupatorja. Našel pa je tudi sedanje težave haloških posestnikov in delavcev z obvezami in z nabavo najnujnejših življenjskih potrebščin. Mali posestnik tov. Rakuš je želel slišati razlago, kaj pomeni socializem na vasi, kako naj pomaga OF pri izterjevanju in drugo. Prikazal je, da imajo v Halozah kmečke bone, zadruga pa nimajo dovolj blaga. Popravilo cest in graditev vodnih cisterne smatrajo tam za nujno potrebno. Cisterne bi jim služile za napajanje živine, škropljenje vinogradov in za gašenje požarov. Redilna sredstva za živino in umetna gnojila zelo pogrešajo. Tov. Krajnc Terezija iz Gruskovca, »Heber Alojzija in drugi diskutanti so prikazali problem rejne svinje in volov ter krav. V vinogradih nimajo pridelka krmnih rast-

no, ko je to za nas valuta, za katero prodajamo in kupujemo stroje. Zaupamo v vašo visoko zavednost. Tu ste kmetje in poslušajte, kaj vam bom povedal: moramo premagati te napore, moramo nabaviti, kar nam je potrebno za industrializacijo itd. če pa je tako, potem tega ne smete vzeti kot nekaj pritlik.

Nikar ne mislite, da ne vem, da se v mnogih primerih dela nepravilno, da nekateri organi ljudske oblasti in drugi včasih izvajajo pritisk, da nepravilno ravnanje, da ne pojasnjuje dovolj ljudstva. Ljudstvo je treba več pojasnjevati. Ne verjamem, da bi se našel kdo, ki je prijatelj te države, ki jo ljubi in jo ima za svojo rodno grudo, ki ljubi to socialistično ureditev, pa da ne bi, če se mu pojasni in dokaže, spremeni mnenja in razumel, za kaj gre. Vem za take primere nepravilnosti, toda mi se proti njim borimo in se bomo borili še bolj odločno. Ne bomo dovolili, da bi nam posestniki delali pri ljudstvu nerazpoloženje tam, kjer to ni potrebno.

Na drugi strani pa — ne mislite, da nimam poguma, da bi to vam povedal — so kmetje, ki ne razumejo in nočejo razumeti naših veličanskih potreb. Ljudje nekako gledajo bolj svoje ožje posele. Danes pa, tovariši, ne bi smelo bito tako mnenje. Danes moramo vso našo državo gledati kot en kolektiv, ne glede na razne narodnosti, ne glede na to, da je sestavljena iz več republik. Naša država je zvezna, je zveza delovnih ljudi, delavcev in kmetov, listih ljudi, ki ustvarjajo novo socialistično družbo. Ta zveza mora enotno delati. Ta zveza mora enotno razumeti naše skupne potrebe, enotno težiti k takemu boljšemu in srečnejšemu življenju. Razumljivo je potem, da moramo take posestnike, ki tega nočejo razumeti, tudi grajati. Priznam, da je krivda tudi na naši strani, prav tako pa so taki primeri med vami, ki delate. O takih primerih govorim. Mar je tako ali ne, tovariši? (Tako je, tako je!)

Hoteli bi povedati nekaj besed tudi o našem združništvu. O teh združgah

Policija napada kmete brez zemlje v Italiji

Pred kratkim so kmetje brez zemlje v mnogih krajih Italije zasedli veleposesniška zemljišča. Policija, ki je nastopila v obrambo veleposesnikov, je napadla kmete in jih več ranila. V mnogih primerih pa je bilo gotovo število kmetov tudi ubitih.

900.000 delavcev in nameščencev stavka v Franciji

Borba francoskih delavcev in nameščencev za povišanje plač se nadaljuje. Do sedaj je stavka zajela že nad 900.000 delavcev in nameščencev. V stavko bi pa stopilo še veliko večje število delavcev, da ni vlada tega preprečila s tem, da je mobilizirala delavce v elektrarnah in plinarah.

4 in pol milijona brezposelnih v Ameriki

V februarju je bilo v ZDA več kot štiri in pol milijona brezposelnih, kar je najvišja številka od avgusta leta 1941, ko jih je bilo nad pet milijonov.

Brezposelnost v Avstriji

Po poročilih avstrijskega zveznega ministrstva za socialno skrbstvo je v Avstriji 195.468 brezposelnih. Veliko število delovnih mest zavzemajo v Avstriji razseljenci, ki pa jim onemogočajo vrnitev v domovino. Z repatriacijo teh bi veliko število domačinov našlo delo in zaslužek.

lin. Male površine njiv imajo za pridelek žitaric. Iz boljših parcel imajo kmetje s polja tam travnike. Plan prodaje vina so presežili, drugih obvez pa ne zmagujejo. Celo posestniki s hrvatske strani prodajajo tamkajšnji prevzemni postaji Vinarske zadruge iz Ptujja svoj pridelek. Nekateri kmetje s Hrvatske prodajajo tukaj svoje pridelke na ime in hišne številke tukajšnjih posestnikov. Zaradi tega se dogaja, da so tukajšnji posestniki davčno preobremenjeni. Tako je nekdo prodal 386 litrov vina na naslov tov. Mihlen Jožeta s Pohorja.

Po pojasnilu o socializmu na vasi je kandidat tov. dr. Jože Potrč načelno pojasnil vse nakazane probleme ter končno poudaril važnost pravilnega odnosa organov ljudske oblasti in funkcionarjev OF do delovnih množic. Našim delovnim ljudem je treba vedno znova pojasnjevati in tolmačiti vse dogajanje v domovini in v svetu, da bodo vsi znali, kako se gradi socializem v suvereni novi Jugoslaviji. Ljudstvo bo ob razumevanju tudi rado sodelovalo v akcijah kot pri vseh volitvah v krajevne in višje organe ljudske oblasti.

Volivci se povabili kandidata tov. dr. Jožeta Potrča, naj pride večkrat v Haloz, kar jim je tudi obljubil. RF.

Okrajni svet Ptuj obvešča vse izvoljene delegate sindikalnih podružnic in javljene goste, kakor tudi vsi sindikalno članstvo, da je letna skupščina OS zaradi tehničnih ovir preložena. Skupščina se bo vršila z istim dnevnim redom 2. aprila 1950 v dvorani »Ograda« v Ptujju.

mno govorimo in pišemo, še vedno pa je dosti materiala o katerem je treba govoriti, ker našo ljudstvo na vasi še ni popolnoma razumelo pomena zadrug, ker tega še ni razumel vsak človek. Temu razumevanju je mnogo krivo nepravilno ravnanje pri ustanavljanju zadrug. Mislim, da smo prav pri vprašanju ustanavljanja zadrug imeli največ napak. Naši ljudje spodaj so se lotili bolj za številkami, gledali so, katera republika bo ustanovila več zadrug. Če je bilo v neki republiki ustanovljenih 1000 zadrug, so se trudili, da bi jih bilo v drugi republiki 1500. Računali so čisto matematično, niso pa gledali na realne možnosti, na zavest, na razpoloženje ljudi, na to, če so ljudje pripravljeni iti v zadrugo. Naši narodi še stoletja žive tu, dolge generacije so bili vzgajani v starem duhu, v duhu individualnega gospodarstva — »svoj na svojemu«, »svoja hišica — svoja svobodica«, kot je nekoč govoril Rudič, kar pa mislimo, da je napačno. Naj bo svoj na svojem, toda tako, da je vse to naše, ker smo mi vsi skupaj delničarji tega delniškega društva, naše industrializacije, našega gospodarstva itd., vse to je naše. Vsakdo mora vedeti, da je ta ali oni objekt naš in da tega nihče več ne more vzeti. To smo s svojimi življenjski rekami gradili in zgradili in nikomur ne bomo dali. To vse je naše in vse vodi k ustvarjanju boljših življenjskih pogojev. Z zadrugo je prav tako. Seveda še nimamo dovolj strojev, da bi jih dali zadrugam, nimamo še dovolj govejla in raznih drugih stvari, polagoma pa bomo premagali tudi to, brž ko bomo najprej premagali najtežje vprašanje, graditev težke industrije. O tem sem še govoril, ko bo prišlo v kratkem času, potem pa bodo naše zadruga hitro stopale naprej. Danes si hče nima pravice nekoga siliti v zadrugo, mu reči, da mu bo, če ne bo šel v zadrugo, zvišal davke, ali ga negal v gozd za delj kot je treba ali pa našel kar koli, samo da bi mu rekel: »Grem v zadrugo«. Razumljivo je, da na ta način ni šel z lju-

V Vojvodini je le še 8 krajev, kjer še ni kmečko delovnih zadrug

V Vojvodini je 744 kmečkih delovnih zadrug, ki obsegajo 1.143.000 oralov zemlje. V zadruga je vključenih 98.524 kmečkih gospodarstev. Danes je v Vojvodini le še 8 krajevnih ljudskih odborov, kjer še nimajo kmečko delovnih zadrug.

Uspeh ansambel jugoslovanskih narodnih plesov v Švic

Ansambel jugoslovanskih narodnih plesov je na svojih nastopih v Švici dosegel velike uspehe. Občinstvo je nastopajočo navdušeno pozdravljalo ter jih nagradjevalo s ploskanjem. Tudi v tisku je bil naš ansambel pohvaljen in laskavo ocenjen.

Novo kmečke delovne zadruga v Bosni

V Bosni in Hercegovini je bilo v času od 10. februarja do 1. marca ustanovljenih 41 novih kmečko-delovnih zadrug. 16 avtomobilov na dan bodo izdelali v tovarni avtomobilov v Mariboru. V naslednjem letu bodo v tovarni avtomobilov v Mariboru dnevno izdelali po 16 vozil. Za vsak avtomobil bodo porabili po 1200 delovnih ur. Ko so v letu 1947 izdelali prva vozila, so za vsako porabili še po 3300 delovnih ur.

Napredek v coni B svobodnega tržiškega ozemlja

V poročila jugoslovanske vojaške uprave o stanju v jugoslovanski coni Svobodnega tržiškega ozemlja predsedniku Varnostnega sveta je rečeno, da je cona kljub neizpolnjevanju obveznosti italijanske vlade dosegla znatne gospodarske uspehe in pospešila kulturni razvoj prebivalstva.

Volivne zanimivosti

Vsaki pet let se obnavljajo, oziroma na novo spisujejo stalni in abecedni volivni imeniki. To je precejšnje delo.

Tokrat so to delo v določenem roku in najlepše opravili KLO: Loperšice, Obrež, Salovci, Velika Nedelja, Pavlovci, Šilole in še nekateri. Nekateri med njimi so prav vzorno izpisani n. pr. iz KLO: Obrež, Velike Nedelje in drugih. Ti so prvo nasprotje imenikov, ki so jih poslali KLO: Majšperk, Slovenjvas, Majski vrb, Pleterje in drugi. Tudi način izpisovanja volivnih imenikov v neki meri kaže sliko dela ne samo službenca, ki jih je pisal, temveč tudi sliko dela celokupnega krajevnega ljudskega odbora.

V ptujskem okraju je v vse volivne imenike vpisanih 19.345 moških in 25 tisoč 638 ženskih volivnih upravičencev.

POPRAVEKI

V št. 10 Našega dela z dne 10. marca se nam je v članku: Kandidat tov. Dušan Kveder je bil v Ptujju med volivci — v začetku tretjega odstavka vrnila neljuba pomota. Začetek navedenega odstavka se glasi pravilno: Po otvoritvenih in pozdravnih besedah predsednika MOOF tov. Vogrincina Janka je... itd. Uredništvo

beznijo v zadrugo in da ni tako koristno kot tisti, ki je zavestno dal vse, kar je imel, v zadrugo in zavestno v njej dela, razumevajoč, da je to njegovo gospodarstvo, da so vsi skupaj v zadrugi ena velika družina, v kateri mora vsak dati po svojih sposobnostih, dobiti pa tisto, kar mu je potrebno za življenje. Zadruga, v katerih so ljudje zavedni, so daleč napredovale, v njih vlada zares socialistično blagostanje, kakršno mora vladati. Takih sicer še ni mnogo, bo jih pa vsak dan vedno več. Ljudi ne smemo s silo tirati v zadrugo, temveč jih moramo prepričevati. Vsi ne morejo v enem letu v zadrugo, nekateri bodo šli letos, drugi prihodnje leto, tretji pozneje itd., saj je čas. Ko bomo imeli dovolj strojev za zadruga, potem bo šlo bolje in raje. Taka nepravilna politika pri ustanavljanju zadrug rodi na drugi strani tudi mnogo negativnih pojavov. Nekateri kmetje, ki so prisiljeni iti v zadruga, greše na ta način, da prodajo svojo živino ali inventar ali pokoljejo živino in tako delajo zločin do svoje ljudske skupnosti, zmanjšujejo splošni živinski fond. Proti takim se je treba boriti in prepričati, da bi tako delali.

Zakaj pa naj bi šli v zadrugo? Ne zato, da bi se v njej zbrali in več storišili v korist državi, temveč da se zboljša tudi vaš lastni položaj. Na drugi strani je točno, da ima naša država skupno 16 milijonov prebivalcev in da jo hočemo spremeniti v industrijsko, ker imamo mnogo pasivnih krajev. Hoteli bi, da bi nas ne bilo 16 milijonov, temveč čim več, da bi nas bilo 25 milijonov. Kje pa bomo potem živeli, če je premalto zemlje? Potrebne so tovarne, da bomo mogli živeti, da bomo ustvarili pogoje za nove milijone, ki bodo prišli. Nam ni za to, da bi nas bilo čim manj, temveč da bi nas bilo čim več. Zaradi tega torej delamo vso. Seveda bomo hkrati z graditvijo industrije spopolnjevali tudi naše (Nadaljevanje na 3. strani)